

Finančni petek: ESMA

5.6.2026 - | gov.si

V okviru skupne slovensko-portugalske pobude pri pogajanjih o zakonodajnem paketu za integracijo in nadzor evropskega trga kapitala (angleško Market integration and supervision package - MISP) se pogosto omenja Evropski organ za vrednostne papirje in trge (angleško European Securities and Markets Authority - ESMA). Tokrat ga поблиže predstavljamo.

ESMA je eden od treh evropskih nadzornih organov, ki skrbi za usklajevanje med nacionalnimi regulatorji kapitalskih trgov in zagotavlja dosledno uporabo finančne zakonodaje EU v državah članicah. Njen temeljni namen je zagotoviti, da evropski kapitalski trgi delujejo pošteno, pregledno in stabilno.

Bil je ustanovljen leta 2011 po finančni krizi leta 2008, ki je razkrila pomanjkljivosti v nadzoru evropskih finančnih trgov. Pred tem je vsaka država posebej nadzirala trge po lastnih pravilih, kar je oteževalo usklajen odziv v kriznih razmerah. ESMA je namenjena odpravi teh pomanjkljivosti.

Razvija tehnične standarde in smernice, ki zagotavljajo enotno izvajanje finančne zakonodaje v vseh državah EU, ter usklajuje delo nacionalnih nadzornikov. Neposredno nadzira tudi denimo bonitetne agencije in repozitorije poslov. Financira se iz prispevkov nacionalnih nadzornih organov držav članic (v Sloveniji je to Agencija za trg vrednostnih papirjev - ATVP), pristojbin nadzorovanih subjektov ter proračuna EU.

Z novim zakonodajnim paketom MISP, ki ga je Evropska komisija predstavila decembra 2025, naj bi se pristojnosti ESMA znatno širile. Paket predvideva, da bi ESMA neposredno nadzirala tudi pomembne borze, ponudnike kripto-sredstev in nekatere druge udeležence, ki so danes pod okriljem nacionalnih nadzornikov. Cilj je odpraviti ovire za resnično integrirano evropsko kapitalsko unijo in zagotoviti, da se pravila povsod v EU izvajajo enako, ne glede na to, v kateri državi članici ima podjetje sedež.

V tej luči je Slovenija skupaj s Portugalsko sprožila pobudo za posodobitev pravil o tem, kako so prispevki v proračun ESMA porazdeljeni med državami. Obstoječi ključ namreč ne odraža dejanske velikosti kapitalskih trgov in za manjše trge, kot je slovenski, pomeni nesorazmerno breme.

<https://www.gov.si/novice/2026-06-05-financni-petek-esma>